

नव जनचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

बाल्यकालमै जायन कलाका कारण चर्चामा आएका अशोक दर्जाले अभिनयमा देख्नु गर्न लागेको फिल्म 'मन विनाको धन ठूलो कि धन विनाको मन'मा कलाकारको लाइनअप बलियो बनेको छ । जायक तथा संगीतकार टंक बुढाथोकीको निर्माण तथा निर्देशनमा बन्न लागेको फिल्ममा अशोक स्वयं मुख्य भूमिकामा देखिनेछन् भने मुख्य अभिनेत्रीमा नीता बुढालाई अनुबन्धित गरिएको छ । अरोज खनाल, रोजेण विरेककर्मा, बुद्धि तामाङ, रवीन्द्र शर्मा, एउआर बुढाथोकी, शंकर श्रेष्ठ र सामाजी थापाको पनि फिल्ममा अभिनय गर्ने निर्देशक टंकले जानकारी दिए ।

आजको विचार...

ताररहित... (दुई पेजमा)
डा. मुकुंशराम काफ्ले

आजगी माघ १६ गते (शहीद दिवस)बाट प्रदर्शनमा आउन लागेको राजन मुसाल निर्देशित फिल्म 'धवतर' टेक वान'को नयाँ गीत सांस्कृतिक गरिएको छ । 'के गरेसा गरम' बोलको रोमान्टिक भावको गीतमा हर्कुलस बस्नेत र इन्द्रिया जोशीले आवाज दिएका छन् भने उर्जला गुरुङको शब्द र हर्कुलस बस्नेतको संगीत छ । गीतको भिडियोमा त्रिकोणालक प्रेम सन्तुल्यलाई देखाइएको छ । अभिलेखा प्रदीप स्वयंको अभिलेखाद्वय आना शर्मा र टिप्पा रायमागीसँग प्रेम बसेको छ । भिडियो हेर्दा उनी दोहोरो भूमिकामा हुनसक्ने देखिन्छ । आनासँगको दुःखमा बोलन सक्ने पात्रको रूपमा प्रस्तुत छन् ।

□ वर्ष ३० □ अंक १६४ □ श०८१ पौष १२ गते सोमबार 6 January 2025, Monday □ पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

ग्यास आगलागी हुँदा वृद्धाको मृत्यु

पर्बत, पौष २१/जिल्लाको कुश्मा नगरपालिका-१० पीपलटारीमा खाना पकाउने ग्यास चुहिएर आगलागी हुँदा एकजना महिलाको घटनास्थलमा मृत्यु भएको छ । पीपलटारीस्थित तल्लो रोहोटेका धुव रेग्मीको घरको ग्यास आइतबार विहान फेर्ने क्रममा चुहिएर एककासी आगलागी हुँदा छिमेकी ७३ वर्षीया वृद्धा दुर्गादेवी पौडेलको जलेर मृत्यु भएको हो ।

मृतक पौडेल चिया पिउन र दुध लिन रेग्मीको घरमा गएकी थिइन् । घरधनी २२ वर्षीय रेग्मी सम्भर घाइते भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी नायब उपरीक्षक रविन विष्टले जानकारी दिए । उनका अनुसार घाइतेको जिल्ला अस्पतालमा उपचार हुन नसकेपछि थप उपचारका लागि पोखरा पठाइएको छ ।

आगलागीलगत्तै सदरमुकाम कुश्माबाट पुगेको प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको टोलीले आगो नियन्त्रणमा लिएको थियो । आगलागीबाट घरमा अति पुगेको बताउँदै घटनाका बारेमा थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरी उपरीक्षक विष्टले जानकारी दिए । मृतक महिलाको शव परीक्षणका लागि जिल्ला अस्पताल पर्वतमा ल्याइएका प्रहरीले जानकारी दिएको छ ।

-राष

स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारमा मन्त्री सारुको सक्रियता लुम्बिनीका अस्पतालमा शुल्कसहितको नागरिक बडापत्र

रामचन्द्र रावमाफी

पाप्ला, पौष २१/लुम्बिनी प्रदेशका स्वास्थ्यमन्त्री रामचन्द्र रावले प्रदेशको स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारमा सक्रियता देखाएका छन् । लुम्बिनी प्रदेशमा चेतनारायण आचार्यको नेतृत्वको सरकारमा रहेका सारुले शपथ लिएदेखि नै स्वास्थ्य क्षेत्रलाई व्यापक सुधार गर्ने गरी सक्रिय रूपमा लागेका हुन् ।

उनको सक्रियताले प्रदेशको स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारोन्मुख देखिएको छ । अहिले प्रदेशको स्वास्थ्य क्षेत्रमा थुप्रै सकारात्मक कामहरू भएका छन् भने केही प्रक्रियामै छन् । मन्त्री सारुले स्वास्थ्य सेवालाई नागरिक माफ सहज रूपमा पुऱ्याउनु, अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाको सेवालाई नागरिकमैत्री बनाउने गरी नीतिगत तथा प्रत्यक्ष अनुभव हुने गरी सुधारका काम गरेको पाइएको छ । उनले केही समय अघि अस्पतालहरूको सेवा र लाग्ने शुल्क थाहा पाउने गरी सार्वजनिक गर्न प्रदेश भित्रका सबै सरकारी, निजी तथा सामुदायिक अस्पतालहरूलाई निर्देशन गरेका थिए । उक्त निर्देशनपछि अहिले प्रदेश मातहतका सबै सरकारी अस्पतालहरूमा शुल्कसहितको नागरिक बडापत्र राखिएको छ । निजी अस्पतालहरूले पनि मन्त्रालयको निर्देशन अनुसार शुल्कसहितको नागरिक बडापत्र राख्न थालेका छन् । प्रदेश स्वास्थ्य संस्था स्थापना, सञ्चालन, नदीकरण तथा स्तरोन्नति ऐन, २०७६ को दफा २४ मा स्वास्थ्य संस्थाले सेवा शुल्क सहितका नागरिक बडापत्र अनिवार्य रूपमा

सार्वजनिक गर्नु पर्ने उल्लेख छ । अहिले त्यही व्यवस्था कार्यान्वयनका लागि स्वास्थ्य मन्त्रालयले निर्देशन जारी गरेपछि कार्यान्वयन हुन थालेको हो । तहतत स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवा-सुविधाहरू तथा सेवा शुल्क अनिवार्य रूपमा आमजनताले देख्न सक्ने गरी नागरिक बडापत्र टाँस गर्न थालेका छन् । नागरिक बडापत्र विशेषतः सेवा प्रदायक सार्वजनिक निकायहरूले आफूले प्रवाह गर्ने सेवा र सेवा प्राप्त प्रक्रियाको सम्बन्धमा

नागरिकप्रति गरेको लिखित प्रतिबद्धता हो । सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सार्वभौमसत्ताको निष्पन्न अनुसार, राज्यको मालिक भनेका सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनता हुन् । त्यसैले पनि राज्य र यसका निकायहरूले जनतालाई मालिक र आफूलाई सेवक मान्नी जनतालाई छिटो छरितो तथा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नको लागि सधैं क्रियाशील हुनुपर्छ । सोही मान्यतालाई मन्त्रालयले आत्मसाध गरेको छ । अस्पतालका सेवा-सुविधाहरू तथा सेवा शुल्क अनिवार्य

रूपमा आमजनताले देख्न सक्नेगरी सार्वजनिक स्थानमा राख्न प्रदेश मातहतका सबै अस्पतालहरूलाई आग्रह गरिएको र सोही अनुसार अस्पतालहरूले नागरिक बडापत्र राख्न थालेको मन्त्री सारुले बताए । प्रशासनलाई जनउत्तरदायी तथा नागरिकमैत्री बनाउने, कानुनको शासनलाई प्रत्याभूति गर्ने, सार्वजनिक निकायहरूमा पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्ने, सरकारी काम कारवाहीमा अनियमितता, ढीलासुस्ती र भ्रष्टाचार हटाउने, सेवा वितरण प्रणालीमा सुधारको लागि

पुठपोषण प्राप्त गर्ने, दण्ड पुरस्कार प्रणालीको विकास गर्ने र सुशासन कायम गर्न मन्त्रालय प्रतिबद्ध भएर लागेको उनको भनाई छ ।

मन्त्री सारुले क्यान्सर, मुटुको भ्रम फेर्न र मृगौला प्रत्यारोपण गर्नुपर्ने बिरामीलाई प्रदेश सरकारले दिने २ लाख सहयोग रकम सम्बन्धी जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयबाट पाउने व्यवस्था गरेका छन् । यसले प्रदेश स्वास्थ्य मन्त्रालय धाउनु पर्ने बाध्यताको अन्त्य गरेको छ । यस्तै यस प्रदेशमा उच्च रहेको महिला, बालबालिका तथा किशोरीहरूमा कुपोषणको अवस्था सुधारका लागि कार्यविधि निर्माण, कुष्ठरोग र हाँसिपाइलाका कारण अपाङ्गता भएका नागरिकहरूप्रतिको भेदभाव अन्त्य तथा जिविकोपार्जन र आत्मनिर्भरता अभिवृद्धिका लागि स्वयं हेरचाह सम्बन्धी कार्यविधि स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । मन्त्री सारुले प्रदेशभरीका सरकारी अस्पताल र प्रयोगशालाहरूमा रक्त परीक्षण, एक्सरे र भिडियो एक्सरे लगायतका सेवामा लाग्ने शुल्क दरमा एकरूपता ल्याउने र विस्तारै निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाले लिने परीक्षण शुल्कहरूमा समेत एउटै दररेट लागू गर्ने प्रयास गरेका छन् ।

आँधीखोलामा तटबन्ध निर्माण

वालिङ (स्वाङ्घा), पुस २०/ नदीकटान नियन्त्रण गर्न आँधीखोलामा तटबन्ध निर्माण प्रारम्भ भएको छ । गण्डकी प्रदेश ऊर्जा, जलस्रोत तथा खानेपानी मन्त्रालयको अनुदानमा सञ्चालित यो जनार्णत चार किलोमिटर तटबन्ध निर्माण प्रारम्भ भएको हो ।

आँधीखोला गाउँपालिका, पुतलीबजार, भिरकोट र वालिङ नगरपालिका भएर बग्ने आँधीखोलामा तटबन्धको काम सुरु भएको जलस्रोत तथा सिंचाइ डिभिजन कार्यालयका प्रमुख किरण आचार्यले बताए । धेरै कटान भएका स्थानमा तटबन्ध गरिएको हो । सिंचाइ डिभिजन कार्यालय र पालिकासँगको सहकार्य र लागूत साभेदारीको तटबन्ध गरिएको जानकारी उनले दिए । आठ करोडको लागतमा थालिएको निर्माण आगामी २०८३ वैशाखमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य छ । -राष

SARA TRAVELS
Tansen, Palpa. 975-590012, 9857083757. saratravels nepal@gmail.com

तानसेन-पोखरा

A/C सुविधायुक्त वातावरण मैत्री EV

मोबाइल : ९८५७०८३७७७

घानक : ९८५७०८३७७७

तानसेन देखि विहान बजे ७:०० | दिउसो बजे ३:००
पोखरा देखि विहान बजे ७:०० | दिउसो बजे ३:००

YOU CAN GET 5% DISCOUNT ON PRE-BOOKING AND ONLINE PAYMENT

पा.वि.हु.व.नं. ०५१/०५२

पा.वि.प्र.का.व.नं. १९/०५१/०५२

सम्पादकीय

जलपन्थीको संरक्षणमा जिम्मेवार बनौं

पानी र जमिन दुवैको अस्तित्व भएका सिमसार क्षेत्रमा आश्रित हुने चराका प्रजातिलाई जलपन्थी अथवा पानीचरा भनिन्छ । प्रजनन, चरन र विचरणका लागि यी चरालाई जलीय पर्यावरण आवश्यक पर्छ । तर पछिल्ला समय मानवीय क्रियाकलापसँगै वासस्थान विनाश हुने क्रमले तालको शोभा बढाउने जलपन्थीहरू लोप हुँदै गएका छन् । यो अत्यन्तै दुःखको कुरा हो । सिमसारको अतिक्रमण, वरपरका खेतबारीमा प्रयोग गरिने रासायनिक मल र विषादीको चूहावट, ढल तथा मेटापदका सामान विसर्जन, बाट्य तथा मिचाहा प्रजातिको संक्रमण, भू-क्षय र वरपरबाट बगेर आउने भलसँगै ढुङ्गा, बालुवा, पाँचो माटो थुप्रिनुका साथै पछिल्ला दिनमा नदीजन्म पदार्थको अनियन्त्रित उत्खनन, पर्यटन प्रवर्द्धनका नाममा तालतलैयामा ढुङ्गा सञ्चालन, भौतिक संरचनाको निर्माण र वनभोज जस्ता पर्यावरण प्रतिकूल क्रियाकलापले सिमसारको गुणस्तर र आयु छोट्याइदिएको छ ।

यसको प्रत्यक्ष असर जलपन्थीमा परेको छ । संरक्षण क्षेत्र बाहिरका सिमसार र वरपरको क्षेत्र तीव्र मानवीय दहनका कारण जोखिममा परेका छन् । हरेक वर्ष जलपन्थीको गणना गर्न तत्परता देखाइए पनि तिनीहरूको संरक्षणमा ध्यान दिइएको छैन । सिमसार क्षेत्रको संरक्षण हुन नसक्दा पछिल्लो समय जलवायु परिवर्तनको प्रभाव, पानीका स्रोत सुक्दै जानु, दीगो रुपमा पानीको राम्रो प्रयोग हुन नसक्नु लगायतका कारण बढ्दो रुपमा देखिँदै आएका छन् । मानव सभ्यताको विकास नै पानीबाट भएको हो । अर्कोतर्फ, सिमसार जैविक विविधताको घर हो, जहाँ चराचुरुङ्गीदेखि विभिन्न प्रजातिका जलचरको बासस्थान हुन्छ । सिमसार नासिंदा जैविक विविधताको घर पनि नष्ट हुन्छ र वातावरणमा खलल पुग्छ । त्यसको प्रत्यक्ष असर जलपन्थीसँगै मानव जीवनमा पर्छ । नेपालमा हाम्रोसम्म अभिलेख भएका ४१ प्रजातिका विषयकै दुर्लभ चरामध्ये १२ प्रजाति त पानीचरा नै पर्छन् । नेपालमा संकटापन्न अवस्थामा रहेका १ सय ६८ प्रजातिका चरामध्ये एक चौथाई हिस्सा पानीचराले ओगटेका छन् । विभिन्न सिमसार क्षेत्र र पर्यावरणको सूचक रूपमा हरिने यी पानीचराको संख्यामा आएको उल्लेख्य गिरावटले नेपालको बिर्सेदो वातावरणीय सन्तुलन र प्राकृतिक स्रोतको ह्रासलाई जनाउँछ । पानीचराको बसाइँसराइ र सिमसारसँगको सम्बन्ध मान्दोरहेको उद्दिष्टका, बस्ती विस्तार र भौतिक प्रगतिबन्दा सदियों वर्ष पहिलेबाटै हुँदै आएका उनीहरूको सनातन यात्रा र जैविक सम्बन्ध जोगाई राख्न सबै जिम्मेवार बन्न जरुरी छ ।

Opinion @ Social Network

घाउ त फुल्ले नै लगाएको हुन्छ,
दुनियाँले नपत्याउने भएर पो दोष काडाईलै लगाएको।
(कृष्ण शर्माको फेसबुक स्ट्याटसबाट <https://www.facebook.com/Krishnaaryal>)
यो सम्बन्धमा सामाजिक संजालमा पोस्ट गरिएका धारणाहरू राखेछौं । यसका लागि हामी फेसबुक पेज www.facebook.com/shilalapati मा लगनजन गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजन्मचेतना वैज्ञिकको रूपमा तार्किकतालाई अङ्गीकार गर्नु हो, यो तार्किकता अन्तर्गतको अति महत्त्वपूर्ण अङ्ग हो । पाठकहरूबाट तार्किकता सुनाउनलाई हामीलाई खुसीको साथमा जानुहुन्छ हामी अनुग्रह गर्दछौं ।

नवजन्मचेतना वैज्ञिक

भावनीटील तानन, पाना

प्रहरी कार्यालय	२४००१
बुटवल	०३१-४६०२२
सुप्रसन्न बुटवल	०३१-४६०२२
बुटवल राममार्ग	०३१-४६०२२
बुटवल	०३१-४६०२२
अर्घाखाँची	०३३-४२११९
मुम्बई	०३१-४६०२२
पारसी	०३१-४६०२२
तौलिया	०३१-४६०२२
पाप्सा	०३१-४६०२२
धारा	०३१-४६०२२
अर्घाखाँची	०३३-४२११९
लुम्बिनी	०३१-४६०२२
लुम्बिनी	०३१-४६०२२

ताररहित बिजुली प्रसारण सम्भव छ ?

बढ्दो जनसंख्या र विश्वव्यापीकरणले पृथ्वीमा भएको प्राकृतिक सम्पदा र स्रोतको चरम अभाव हुने खतरा बढ्दै गएको छ । यसले भावी मानव जातिका लागि चुनौतीहरू थपेको छ । यस पृष्ठभूमिमा ऊर्जाका नयाँ स्रोत पहिचान र खोजी समेत सुरु भएको छ । ऊर्जाको नयाँ स्रोतका रूपमा अन्तरिक्ष, पृथ्वीको तल्लो सतह र समुद्र प्रयोग गर्न सकिनेतर्फ वैज्ञानिक अनुसन्धान र अध्ययन हुन थालेको छ । यससँगै ऊर्जा उत्सर्जन, विकास र प्रसारण प्रविधिमा समेत नयाँ सोच विकास भएको छ । अबको चुनौती अन्तरिक्ष, पृथ्वीको तल्लो सतह र समुद्रको गहिराइबाट विद्युतीय ऊर्जा उत्सर्जन, उत्पादन र प्रसारण हो ।

डा. मुकेशराज काफ्ले

अहिले एक ठाउँबाट अर्को ठाउँसम्म विद्युतीय ऊर्जा प्रवाह गर्न परम्परागत तारसहितको प्रसारण पूर्वाधार प्रयोग हुँदै आएको छ । यस्ता संरचनाहरू मध्यम दुरीका लागि उपयुक्त मानिन्छन् । उच्च भोल्टेज, तापक्रममा उतारचढाव, अन्य प्राविधिक र बाह्य कारणले प्रसारण पूर्वाधारमा प्रयोग हुने केवल पगिने, पडिकने, चूडिने लगायत समस्याले यो प्रणाली जोखिमपूर्ण र सेवेदनशील बन्दै गएको छ । यो समस्या समाधान गर्न हालैको दशकमा अनुसन्धानकर्ताहरूले ताररहित विद्युतीय ऊर्जा प्रसारण प्रविधिको अवधारणा अघि बढाएका छन् । यो आलेख यही अवधारणा र सम्भावनामा केन्द्रित छ । यो अवधारणा अनुसार एक स्थानमा उत्सर्जन भएको विद्युतीय ऊर्जा ताररहित प्रसारण प्रणालीबाट अर्को स्थानसम्म प्रवाह हुनेछ । यसमा परम्परागत प्रसारण पूर्वाधारको सट्टा रेडियो वेभ, विद्युत चुम्बकीय वेभ र लेजर वेभ प्रयोग गरिन्छ । यो प्रविधिमा विद्युत प्रवाह हुँदा परम्परागत प्रसारण प्रणाली र पूर्वाधारमा लाग्ने ठूलो परिमाणको खर्च र जोखिम न्यूनीकरण हुने विश्वास छ । यो प्रविधि अन्तरिक्षयुक्त स्तरमा अत्यन्तै गौरी र परिवर्तनकारी मानिएको छ । यसका तीन मुख्य अवयवहरू ऊर्जा उत्सर्जक (इमिटर), प्रसारण (ट्रान्समिशन) र प्राप्तकर्ता (रिसिभर) हुन् ।

अहिले एक ठाउँबाट अर्को ठाउँसम्म विद्युतीय ऊर्जा प्रवाह गर्न परम्परागत तारसहितको प्रसारण पूर्वाधार प्रयोग हुँदै आएको छ । यस्ता संरचनाहरू मध्यम दुरीका लागि उपयुक्त मानिन्छन् । उच्च भोल्टेज, तापक्रममा उतारचढाव, अन्य प्राविधिक र बाह्य कारणले प्रसारण पूर्वाधारमा प्रयोग हुने केवल पगिने, पडिकने, चूडिने लगायत समस्याले यो प्रणाली जोखिमपूर्ण र सेवेदनशील बन्दै गएको छ । यो समस्या समाधान गर्न हालैको दशकमा अनुसन्धानकर्ताहरूले ताररहित विद्युतीय ऊर्जा प्रसारण प्रविधिको अवधारणा अघि बढाएका छन् । यो आलेख यही अवधारणा र सम्भावनामा केन्द्रित छ । यो अवधारणा अनुसार एक स्थानमा उत्सर्जन भएको विद्युतीय ऊर्जा ताररहित प्रसारण प्रणालीबाट अर्को स्थानसम्म प्रवाह हुनेछ । यसमा परम्परागत प्रसारण पूर्वाधारको सट्टा रेडियो वेभ, विद्युत चुम्बकीय वेभ र लेजर वेभ प्रयोग गरिन्छ । यो प्रविधिमा विद्युत प्रवाह हुँदा परम्परागत प्रसारण प्रणाली र पूर्वाधारमा लाग्ने ठूलो परिमाणको खर्च र जोखिम न्यूनीकरण हुने विश्वास छ । यो प्रविधि अन्तरिक्षयुक्त स्तरमा अत्यन्तै गौरी र परिवर्तनकारी मानिएको छ । यसका तीन मुख्य अवयवहरू ऊर्जा उत्सर्जक (इमिटर), प्रसारण (ट्रान्समिशन) र प्राप्तकर्ता (रिसिभर) हुन् ।

उत्सर्जक उपप्रणालीका तीन अवयव छन् । पहिलो अवयव लेजर स्रोत हो, यसले लेजर उत्सर्जन गर्छ । दोस्रो अवयव चिस्यान मेसिन हो, यसले लेजर उत्सर्जनको कममा उत्पन्न हुने ताप नियन्त्रण गर्छ । तेस्रो अवयवका रूपमा उत्सर्जित लेजर निर्धारित लक्ष्यसम्म पुऱ्याउन दिशानिर्देश गर्ने रोटर टिबलको संरचना हुन्छ । उत्सर्जित लेजर खुला आकाशको माध्यमबाट निर्धारित लक्ष्यसम्म पुऱ्याउने लेजर अवशोषण, रिफ्लेक्सन र तितरवितर भई ऊर्जा चुहावट हुने सम्भावना पनि हुन्छ । उत्सर्जित लेजर प्राप्त गर्ने अर्को उपप्रणाली (रिसिभर) जडान गरिएको हुन्छ । यो उपप्रणालीमा लेजर रूपान्तरण, तापीय र ऊर्जा व्यवस्थापनको काम हुन्छ । यसरी रूपान्तरित विद्युतीय ऊर्जा आवश्यकता अनुसार प्रयोग वा संचित गर्न सकिन्छ । सन् १९६५ मा नै टेलाले जमिनमा आधारित लेजर पावर प्रसारण प्रणाली प्रस्ताव गरेको थियो । यो सुरुआती प्रस्तावदेखि सन् २००५ को विश्व ताररहित चार्जिङ गठबन्धन स्थापनासम्म पुरानो यो प्रविधि साविकैतामा परिणत गर्न अनेकौं प्रयासहरू भए । विगत दुई दशकमा यस सम्बन्धी महत्त्वपूर्ण अनुसन्धान र प्रयोगहरू भएका छन् । सन् २०१४ मा बेडजिड प्राविधिक विश्वविद्यालयले यस विधिमा लेजर

पावर प्रणालीको सफल परीक्षण गर्‍यो । उक्त परीक्षणबाट ७९३ नानोमिटर वेभलेन्थमाफत २४ वाट विद्युतीय ऊर्जा उत्सर्जन गरिएको थियो । सन् २०१६ मा जापानको अन्तरिक्ष संस्था (जासा) ले दुई सय मिटर दुरीमा जमिनमा लेजर पावर प्रणाली सफल परीक्षण गर्‍यो । उक्त परीक्षणमा ३२० वाट ऊर्जा उत्सर्जन गरी लेजरमाफत प्रसारण गर्दा रिसिभरमा ७५ वाट विद्युतीय ऊर्जा प्राप्त भएको थियो । सन् २०१९ मा अमेरिकी नौसैनिकको प्रयोगशाला मेरिल्यान्डमा अमेरिकी सेनाले गरेको ऊर्जा प्राप्त प्रसारण परीक्षणमा दुई किलोवाट ऊर्जा उत्सर्जन गरी ३२५ मिटरको दुरीमा लेजर प्रविधिमाफत प्रसारण गर्दा रिसिभरमा चार सय वाट विद्युतीय ऊर्जा प्राप्त भएको थियो । यसरी जमिनमा लेजर प्रसारण प्रणाली माफत विद्युत् प्रवाह गर्न सकिने सफल परीक्षणहरू भएका छन् । लेजर पावर प्रसारण प्रविधि अन्तरिक्षमा समेत सफल परीक्षण भएको छ । नासाले सन् १९७० मै अन्तरिक्षमा यो प्रविधि प्रस्ताव गरेको थियो यद्यपि त्यस बेला उपकरण र अन्य कारणले यो प्रविधि सुस्त र अव्यावहारिक देखियो । फेरि एकदशौं शताब्दी सुरु भएसँगै अन्तरिक्षमा यो प्रविधि प्रयोगको चासो बढ्दै गएको छ । सन् २००८ मा नासाले लेजर पावरजडित अन्तरिक्ष भन्ध्याङ्गको सफल परीक्षण

गर्‍यो । लेजर पावर प्रसारण प्रविधिको एउटा महत्त्वपूर्ण उपलब्धिका रूपमा अन्तरीक्ष सौर्य पावर भूउपग्रह प्रणाली छ । यो प्रणालीले अन्तरिक्षको कक्षमा भूउपग्रह प्रयोग गरी सूर्यको किरणलाई विद्युतीय ऊर्जामा प्रयोग गरेको छ ।

यसरी संचित भएको विद्युतीय ऊर्जा लेजर वा माइक्रोवेभमाफत पृथ्वीको प्राप्तकर्ता स्टेशन (रिसिभर) मा पठाइएको छ । पछिल्लोपटक सन् २०२३ मा अमेरिकी नौसैनिकको प्रयोगशालाले पृथ्वीको कक्षमा मार्च १४ मा सुरु गरी जुन २९ सम्म सय दिनभन्दा बढी लेजर पावर प्रसारण प्रणालीको प्रयोग र परीक्षण गर्‍यो । यो प्रयोगअन्तर्गत लेजर प्रसारण माफत १.४५ मिटर दुरीमा रहेको लिंक रिसिभरमा १.५ वाट विद्युतीय ऊर्जा निरन्तर प्राप्त भएको थियो । यो अन्तरिक्षमा भएको लेजर पावर उत्सर्जन र प्रसारणको पहिलो ठूलो प्रयोग र प्रदर्शन थियो लेजर प्रसारण प्रणाली प्रयोग गर्न सकिने अर्को क्षेत्र समुद्र हो । यो प्रविधिमाफत समुद्र मुग्न नीलो-हरियो सेक्टम क्षेत्रीय पारदर्शी प्रकाश प्रयोग गरी लामो दुरीमा विद्युतीय ऊर्जा र तथ्यांक (डाटा) प्रसारण गर्न सकिन्छ । यो सेक्टमको वेभलेन्थ ४४० देखि ५५० नानोमिटरसम्म हुन्छ । यो प्रविधिमा निगाबाडट प्रतिसेकेन्ड भन्दा उच्च दर र सयौं मिटरको दुरीसम्म तथ्यांक प्रवाह गर्न सक्छ । यो प्रविधिमा रिसिभरको रूपमा एलडि वा लेजर डायड प्रयोग हुन्छ । एलडिको तुलनामा लेजर डायड बढी प्रभावकारी र लामो दुरीका लागि उपयुक्त मानिन्छ । यसरी लेजर प्रसारण प्रणालीले भविष्यमा ऊर्जा उत्सर्जन र प्रसारणको क्षेत्रमा ठूलो महत्त्व राख्ने कुरा निश्चित छ । यसले परम्परागत तारसहितको प्रसारण प्रणाली विस्थापनका अतिरिक्त अन्य क्षेत्रमा पनि प्रयोगको सम्भावना बढाउँछ । यो प्रविधि पाँच दशकअघि नै प्रस्ताव गरिए पनि प्राविधिक कठिनाइता लगायत कारणले विस्तारित हुन सकेन । यसो भए पनि गत दशकबाट अमेरिकी, चीन र जापानका वैज्ञानिक तथा नासा, डार्पा र जासा जस्ता अन्तरिक्ष र सैन्य क्षेत्रमा अनुसन्धान गरिरहेका संस्थाहरूले लेजर प्रसारण प्रविधिको अनुसन्धान र प्रयोगमा तीव्रता दिएका छन् । हाल यो प्रविधिको व्यावसायिक प्रयोग ठूलो र शक्ति राफ्टहरूले सैन्य क्षेत्रमा रणनीतिक उपयोगका लागि गर्दै आएका छन् । जमिन, जल र आकाश सबै क्षेत्रमा ऊर्जा उत्सर्जन र प्रसारण गर्न सकिने यो प्रविधि भविष्यमा गेम चेन्जरका रूपमा स्थापित हुने निश्चित छ । अहिले परीक्षणमा रहेको यो प्रविधिको दस्ता (डिमोन्स्ट्रेशन) १५ प्रतिशत मात्र छ । निवट भएपछि यो दशता वृद्धि गरी २५ प्रतिशत पुऱ्याउन वैज्ञानिकहरू काम गर्दै छन् । यो दशता क्रमशः बढाउँदै भविष्यमा यो प्रविधि ताररहित विद्युत प्रसारण प्रणालीका रूपमा विकास र विस्तार हुनु अपेक्षा गरिएको छ ।

-रातोपत्री बटकम

रेडकस बुटवल	०३१-४६०२२
लायन आँखा	०३१-४६०२२
मिडिकल अस्पताल	०३१-४६०२२
कानिपुर इन्टरनेट	०३१-४६०२२
आँखा अस्पताल	०३१-४६०२२
रामपुर अस्पताल	०३१-४६०२२
उपयुक्तकाम	०३१-४६०२२
रेडकस बुटवल	०३१-४६०२२
लियो कलेज	०३१-४६०२२
रेडकस बुटवल	०३१-४६०२२
रेडकस बुटवल	०३१-४६०२२
पारसी	०३१-४६०२२
रेडकस बुटवल	०३१-४६०२२
रेडकस बुटवल	०३१-४६०२२

नेपः संचित धनमा वृद्धि हुन्छ । शोचर बजारबाट मनया नाम मिलिन्छ ।	तुलाः अगाडि बहुनुहास सफलता मिलिन्छ । पेशामा प्रस्ताव पाइनेछ ।
मेषः अर्थिक कठिनाई हुने राम्रो रहेनेछ ।	पुष्यः शुभचिन्तकहरूको साथ मिलिने रहरिहरूको साथ सम्पन्न हुनेछ ।
मिथुनः व्यापारमा सफलता हात लाग्नेछ । जोस जागरण कमी आउन सक्छ ।	धनुः रौकिएका काम थालनी गर्न सकिनेछ । नयाँ कामको सुरुवात हुनेछ ।
कर्कटः कार्यक्षमता समस्या आइलाग्नेछ । जीवनशैलीमा परिवर्तन आउन सकिनेछ ।	मकरः मनमा आर्थिक व्यथना सकिनेछ ।
सिंहः साकेदारी व्यापारबाट लाभ मिल्नेछ । साहसिक कार्यहरूमा सफलता हात लाग्नेछ ।	कुम्भः समय दिन नसकेको सफलता मिलिनेछ । साहसिक कार्यहरूमा सफलता हात लाग्नेछ ।
कन्याः काममा धनमा वृद्धि हुनेछ ।	मिथुनः नयाँ योजनाहरू बन्दैछन् । व्यापार व्यवसायमा मिठो बेला प्रयास गर्नुपर्नेछ ।

शिक्षा

'थेसिस'को नतिजा रोकिँदा विद्यार्थी समस्यामा

नवलपरासी (बर्दघाट-सुस्तापूर्व)को गैडाकोट स्थित सिद्धान्त कलेजको वनविज्ञान सङ्कायतर्फको स्नातक तह आठौँ 'सेमिस्टर'को 'थेसिस'को नतिजा रोकिँदा विद्यार्थी समस्यामा परेका छन् ।

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयले सो कलेजमा अध्ययनरत २९ जना विद्यार्थीको नतिजा रोकिँदा विद्यार्थी समस्यामा परेका हुन् । कलेजका विद्यार्थी आश्विन थपलियाले आठौँ सत्रहान्तको थेसिसको नतिजा रोकिएको जानकारी दिए । 'हामीसँगै भर्ना भएका वन विज्ञानतर्फका हेट्टीडा र कटाटीका विद्यार्थीको 'रिजल्ट' यही पुस १६ गते आयो तर हाम्रो रोकिएको छ, थेसिसको रिजल्ट नआएसम्म टाउन्सकट पढौँदैन', उनले भने, 'यस विषयमा क्याम्पस प्रमुखसँग कुराकानी गर्न खोज्दा क्याम्पस प्रमुखले हामीसँग कुराकानी गर्नु खोजेनन् ।'

क्याम्पस प्रमुखलाई आफूहरूको नतिजा प्रकाशनका बारेमा फोनमा कुरा गर्दा विद्यार्थीको अभिभावकलाई घरमा फोन गरेर मानसिक तनाव दिइएको विद्यार्थी थपलियाले गुनासो गरे । 'हामीले हाम्रो रिजल्ट रोकिएको बारे कलेजसँग कुरा गर्न खोज्दा हामीलाई प्रहरी लगाएर थुन्ने धम्की दिइयो', उनले भने, 'हाम्रो घरमा अभिभावकलाई समेत फोन गरेर मानसिक तनाव दिइएको छ ।' कलेजका कारण आफूहरूको नतिजा रोकिएको अब आउने नतिजामा उत्तीर्ण वर्ष २०२५ हुने भएकाले लोकेसेवामा आवेदन तथा वैदेशिक अध्ययनमा जानसमेत असर पुग्ने उनको भनाइ छ । क्याम्पसका प्रमुख एवं प्रबन्ध निर्देशक डा. वि. क. शर्माले विश्वविद्यालयको गन्तीका कारण विद्यार्थीको नतिजा रोकिएको बताए ।

हामीले हाम्रो रिजल्ट रोकिएको बारे कलेजसँग कुरा गर्न खोज्दा हामीलाई प्रहरी लगाएर थुन्ने धम्की दिइयो, उनले भने, 'हाम्रो घरमा अभिभावकलाई समेत फोन गरेर मानसिक तनाव दिइएको छ ।'

नम्बर इमेल गरेर विश्वविद्यालयको परीक्षा शाखामा पठाएका विद्यार्थी, उनले भने, 'विश्वविद्यालयले इमेल नहेरी अरु दुई कलेजको रिजल्ट निकाल्दा हाम्रो कलेजको रोकिएको छ ।' विद्यार्थीहरूको नतिजा रोकिएको विषयमा विश्वविद्यालयसँग कुराकानी भइरहेको जनाउँदै क्याम्पस प्रमुख उनले चाँडै नै विद्यार्थीहरूको नतिजा प्रकाशन हुने बताए ।

आठौँ सत्रहान्तका विद्यार्थीसँग कलेजले अतिरिक्त शुल्कसमेत माग्दै आएको विद्यार्थीको गुनासो छ । आठौँ सत्रहान्तका विद्यार्थी प्रेमकृष्ण साहले भर्ना गर्न बेलाबाट नै कलेजमा धेरै समस्याको सामना गर्दै आएको बताए । "हामी विश्वविद्यालयको आठौँ ब्याच तथा सिद्धान्त कलेजको दोस्रो ब्याचको विद्यार्थी हो", उनले भने "कलेजले प्रयोगात्मक परीक्षा गलिनै तर शुल्क लिने गरेको छ । विद्यार्थीसँग भर्ना हुने बेलामा मागेको धरीटी रकमसमेत फिर्ता नगर्ने कलेजले जनाएको छ ।" कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय रामपुरबाट वि.एस.सी. फरेस्ट्रीतर्फको सम्पन्न लिएर शैक्षिकसत्र २०७५ बाट सिद्धान्त कलेजले अध्ययन अध्यापन गराउँदै आएको थियो । कलेजमा वि.एस.सी. फरेस्ट्रीतर्फ दोस्रो ब्याचका रूपमा शैक्षिकसत्र २०७५/२०८१ सम्म भर्ना भएको थियो । -**राजश**

विद्यार्थीको विवरण अद्यावधिक गर्न निर्देशन

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले कक्षा ११ र १२ का विद्यार्थीहरूको विवरण अद्यावधिक गराउन निर्देशन दिएको छ । देशभरका ७५३ वटै पालिकाहरूमा पञ्चावार नई पुस २२ गतेभित्र कक्षा ११ र १२ मा पढ्ने विद्यार्थीहरूको विवरण अनलाइनमार्फत अद्यावधिक गराउन भनेको हो । केन्द्रको एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा विद्यार्थीहरूको विवरण अद्यावधिक गराउनपुग्ने केन्द्रले जनाएको

छ । यसअघि गत असार २४ गते सूचना जारी नै साउन ७ गतेभित्र विवरण अद्यावधिक गराउन भनेको थियो । सो अवधिमा कक्षा ११ र १२ को भर्ना प्रक्रिया सम्पन्न नभएका कारण उक्त कक्षाका विद्यार्थीहरूको विवरण अद्यावधिक हुन सकेको थिएन । त्यसका लागि समय थप गर्न विद्यालय एवं स्थानीय तहले आन्तरिक गरी कुरा थपि । विवरण अद्यावधिक गराउदा ट्रांसफर गर्न बाँकी विद्यार्थीलाई प्रणालीमार्फत विद्यार्थीको

रेकर्ड मैनको विद्यार्थी ट्रांसफरबाट स्थानान्तरण भएका विद्यालयमा स्थानान्तरण गर्न भनेको छ । वैकल्पिक शिक्षा प्रणालीबाट भर्ना हुन आएका, विचमा विद्यालय छोडी भर्ना हुन आएका, विगत वर्षमा प्रणालीमा विवरण अभिलिखित नभएका, विदेशी नागरिकका बालबालिका विद्यार्थीहरूको विवरण अद्यावधिक गर्न समेत भनेको छ । -**रातोपटी बटकम**

तपाईं कस्तो विद्यार्थी ?

भनिन्छ राम्रो पढ्नेहरू नै राम्रो नेता बन्दछन् । राम्रो सिक्नेहरू नै राम्रो कमाउने हुन्छन् । सिकाउन कहिल्यै नयाको शिक्षक र सिक्न कहिल्यै उत्सुक विद्यार्थी नै देशको सुहार फेर्छन् । यूरोप-अमेरिका लगायत विकसित देशहरूको प्रगति यो यथायथ प्रष्ट पार्छ । तर नेपालमा स्थिति यस्तो छैन । नेपालमा विद्यार्थीमा अध्ययनप्रतिको र्चि घटदो छ ।

स्कूल, कलेज सबैतिर नतिजा सङ्कटो छ । विचलन बढेदो छ । यो अत्यन्तै दुःखद कुरा हो । देश विकास र सफल विद्यार्थी निर्माणका लागि विद्यार्थीको यो अर्चि र विचलन हटाउनु पर्छ । त्यसनिमित्त यसका कारण र निराकरणबारे प्रष्ट हुनुपर्छ ।

विचलनका तत्व हटाउने : एक जना सिद्धहस्त मुर्तिकालाई एक पटक तपाईं कसरी यात अर्मुत सुन्दर मुर्ति बनाउनुहुन्छ भनेर सोध्दा उहाले भन्नुपर्छको थियो, 'म केही गर्दिनँ, माय राम्रो मुर्ति बनका लागि अनावश्यक भावहरू छोपेर यी ढुंगाबाट हटाउँछु ।' सफल विद्यार्थी बन्न पनि विद्यार्थी जीवनबाट विद्यार्थी कालका विचलनका तत्वहरू हटाउनुपर्छ । फेब्रुवरी, टिकटक, रेडिट, स्नापच्याट जस्ता सामाजिक सञ्जाल, खेलकुद, मोबाइल गेम, राजनीति, लागूशोध लगायतका अनावश्यक विचलनका तत्वहरूबाट मुक्त हुनसके भने माय पनि विद्यार्थी जीवन सफल हुन्छ । अनावश्यक चिन्ता धेरै समय दिइयो भने आवश्यक चिन्ताको लागि समय अपुग हुने भएकाले विचलनका तत्वबाट ध्यान विकेन्द्रित गर्नु अनिवार्य छ ।

एक क्षण पनि समय खेर नफाल्ने : भनिन्छ एक गेडी त हो नि भनेर अन्न खेर फाल्नेले घन कमाउन सक्दैन, एक क्षण त हो नि भनेर समय खेर फाल्नेले विचलन कमाउन सक्दैन । विद्यार्थीले यो भावनाका साथ काम गर्न सकेन भने अर्थात् एक क्षण मात्र हो नि भनेर समय खेर फाल्ने बानी बस्यो भने त्यो विद्यार्थी सफल हुँदैन । विद्यार्थीले सबै काम सिध्दार परमा दिवामा ५-६ घण्टा फ्री समय पाउँछ । यो समय कसरी प्रयोग गर्छ भन्नेमा नै सफलता भर पर्छ । यो समय पनि सामाजिक सञ्जाल लगायत विचलनमा बितायो भने असफल भइन्छ, पढाइमा बितायो भने सफल भइन्छ । समय खेर फाल्ने, दुर्लभयोग गर्न काम गर्दै गयो भने त्यही अनुसारको लत बढ्दै जान्छ । समय सदुपयोग गर्न अभ्यास गर्दै गयो भने त्यही अनुसारको बानी र र्चि बढ्दै जान्छ । पूर्वतिर हिँड्यो भने फर्क-फर्क पुगिन्छ, पश्चिमतर्फ हिँड्यो भने फर्क-फर्क पुगिन्छ । प्रविधिको विकासले सानो विशा महत्वपूर्ण होस् बानी भनेको राम्रो बसल्लुपर्दछ भनेको यही हो ।

विद्यार्थी सुचारु हुनुहुँदैन, सुचारु विद्यार्थी हुन सक्दैन : आजकलका विद्यार्थी धेरै सौखिनदार छन् । धेरै सुख-सुविधा खोज्छन् । खेलकुद, मनोरञ्जनमा बढी ध्यान दिन्छन् । तर वास्तवमा सुचारु मानिस विद्यार्थी हुन सक्दैन र विद्यार्थी सुचारु हुनुहुँदैन । विद्यार्थी जीवन भनेको त मिहिनेत गर्ने संघर्षको जीवन हो । भनिन्छ, कुकुरको जस्तो जिस्तो, बकुलाको जस्तो ध्यान, कागको जस्तो प्रयत्न, घोरे खानु, घर छोड्नु-विद्यार्थीका पाँच लक्षण हुन् । संघर्षको सुख नै सर्वश्रेष्ठ सुख हो भने कुरा विद्यार्थीले मन्त्रको रूपमा लिनुपर्छ । विद्यार्थी जीवनमा जति दुःख, कष्ट, संघर्ष गर्नुपर्छ, पछि त्यति नै सुख हुने हो, मिठो फल प्राप्त हुने हो । राम्रो पढे, राम्रो अंक आउने, राम्रो अंक व्यापार, राम्रो काम र अवसर पाउने हो ।

रूको कुरा हो भने बुझाइलाई पुस्तिकामा उतार्नु भन्नु कुरा हो । लेखेर पढ्यो भने माय बुझाइलाई उत्तरपुस्तिकामा उतार्नु सजिलो हुन्छ । त्यसैले लेखेर पढ्नुपर्छ । लेखेर पढ्दा स्मरण शक्ति, शुद्धता र आत्मबल बढ्छ । हिसाब जस्तो विषयमा त लेखेर नै अभ्यास गर्नुपर्छ । विज्ञान आदिमा चित्र र तथ्यांक सहित पढ्नुपर्छ ।

प्रतिभालाई निरन्तरताले पनि : फरनामा नरम पानीले पनि कडा चट्टानलाई छियाउँछ, निरन्तरताले गर्दा । त्यसै गरी नियमित पढ्ने औसतको विद्यार्थीले पनि प्रतिभावान् विद्यार्थीलाई उछिन्न सक्छ । त्यसैले विद्यार्थीले नियमित पढ्ने बानी बसाल्नुपर्छ । नियमित पढ्ने भन्नाले कक्षामा नियमित बस्ने र अनुशासित बन्ने भन्ने पनि पर्छ । सफलता भनेको प्रतिभा र मिहिनेतको योगफल हो । प्रतिभाले कडा परिश्रम गर्दैन भने कडा परिश्रमले प्रतिभालाई हराउँछ भन्ने भनाइ नै छ । अधिल्लो रात अनिदो बसेर हेरान हुनुभन्दा नियमित अध्ययन गर्नु सबै हिसाबले श्रेष्ठकर छ ।

किताब नै पढ्ने : प्रविधिको जति विकास भए पनि ज्ञानको मुख्य स्रोत किताब नै हो । अहिले कतिलाई प्रविधिको विकासले गर्दा किताब पढ्नुपर्दैन, सबै इन्टरनेटमा छ, त्यहीबाट बुझ्न सकिन्छ भन्ने लाग्छ । तर कुरा त्यस्तो होइन । किताबमा जति सही र गहिरो ज्ञान अरूबाट प्राप्त हुँदैन । अफ भन्गर, युट्युब, टिकटकका वा सामाजिक सञ्जालमा विश्वास गर्नु वा भर पर्नु त बेकार नै छ । किताब भनेको दान, भात, तरकारी या मुख्य खुराक हो भने इन्टरनेट वा अरू भनेको अचार जस्तै मात्र हो । खाना खाँदा अचार मात्र खानुहुँदैन । विरामी भइन्छ । शरीर स्वस्थ र बलियो बनाउन दाल, भात, तरकारी नै खानुपर्छ । तर अहिलेका युवाहरू अचार मात्र खाने खोज्छन् । यो गलत छ । सफल विद्यार्थी बन्न किताब नै अध्ययन गर्नुपर्छ । विचलन र प्रभ्रमा पर्नुहुँदैन । तर पुरकको रूपमा सूचनाप्रविधि र अरूको पनि प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

सूचनाप्रविधिको सदुपयोग गर्ने : सूचनाप्रविधिको दुर्लभयोगले विद्यार्थीलाई बढकाउँछ भने सदुपयोगले सघाउँछ । सूचनाप्रविधिको सदुपयोगले अध्ययन-अनुसन्धानमा महत्वपूर्ण सहयोग लिन सकिन्छ । इन्टरनेट मार्फत आफ्नो र्चि अनुसारको अध्ययन सामग्री, अनुसन्धान पत्र, दस्तावेज प्राप्त गर्न सकिन्छ । अध्ययन-अनुसन्धान गर्न सकिन्छ । सूचनाप्रविधिको सदुपयोग गर्नु या गर्न जान्नु ज्ञानको नयाँ आँखा हुनु जतिकै महत्त्वपूर्ण छ । प्रविधिको विकासले सानो चिपसमा पनि धेरै चिज अटाउने, एउटै मोबाइलमै हजारौंको फोन नम्बर, लाखौं फोटो, दस्तावेज र मिडिओ राख्न सकिने, अथाह तथ्याङ्क र सूचनाहरू सुरक्षित गर्न सकिने भएकोले अध्ययनमा नयाँ मोड आएको छ ।

कलेज छोडेका अर्बपतिहरूले हनाको कति बटा पुस्तक पढ्छन्, रातो-दिन कति मिहिनेत गर्छन् भन्ने प्रश्न नगनाले कलेज छोडेको तर नपढ्नेको लडाँको बढेको छ । विदेश गएपछि स्वर्ग नै पुगे जस्तो, विदेशको भन्ने वित्तिकै जुनै शिक्षा पनि स्तरीय शिक्षा जस्तो प्रचार छ, गरिन्छ । यो ठूलो सांस्कृतिक आक्रमण हो । वास्तवमा विदेशमा जाने भनेको हामी तिनीहरूको सस्तो मजदुर र दोस्रो, तेस्रो दर्जाको नागरिक बन्न जाने हो । विदेशमा काम गरेर पढ्नुपर्ने र नेपालको भन्दा कम कँडिट आबको पढाउ भने भएबाट त्यो पढाइ राम्रो होइन भने प्रमाणित हुन्छ । सफल विद्यार्थी बन्नका लागि प्रदर्शनी प्रयाव, मिडिया माइड-मान्यपुस्तक, भेट्टा प्रचार अदिबाट बच्न आवश्यक छ ।

कच्चा सिके पो कविता : अहिले कति मानिसलाई स्कूल, कलेज किन पढ्न पर्‍यो र इन्ट्रयुटिटर केही सिके सिके भैहाल्यो भन्ने छ । शिक्षालाई श्रमसँग जोडनुपर्ने एउटा पक्ष त छ तर कच्चा नसिकी कविता लेख्न सकिँदैन । लेखे पनि धेरै नुट्ट हुन्छ । आधारभूत कुरा सबै जान्नुपर्छ । सुभद्र गीत निकलै शास्त्रीय संतति सिम्नुपर्छ भने जस्तै ज्ञान विज्ञान बुझ्न शास्त्रीय अध्ययन चाहिन्छ । अहिले केही विशेष घटना या अपवादलाई हेखाएर त्यसलाई नै नियम मान्ने वा नियम भै गरी व्याख्या गर्नेहरू पनि धेरै छन् । कुनै विजलाई घटनाको आधारमा होइन शास्त्रीय ज्ञानको आधारमा विश्लेषण गर्नुपर्छ । अनि मात्र वैज्ञानिक विश्लेषण हुन्छ र सही निष्कर्षमा पुग्न सकिन्छ ।

भाग्यमा होइन मिहिनेतमा विश्वास गर्ने : आजकल पढे-लेखेको भए पनि कतिपय मानिस असफल भएपछि भाग्यलाई दोष दिन पुग्छन् । श्रीलामा असफल भयो भने वा कतै प्रवेश परीक्षामा नाम लिखेन भने, भाग्यमै रतेनुहुँदैन । वास्तवमा भाग्यमा नभएको होइन मिहिनेत नपुगेको हो । सफलता भनेको मिहिनेत र प्रतिभावको योगफल हो । भाग्य नै त्यसो पर्दैन । भाग्य नै निर्णायक हुने आए त, भाग्य अति नै बलियो भनिएको दिनमा कोही गाडी चलाउन नै नआउने मानिस ट्रायल दिन गए पास हुनुपर्ने तर पास हुँदैन । पास हुनको लागि सिक्नु पर्‍यो, जान्नु पर्‍यो, अभ्यास गर्नु पर्‍यो, सूची र सीप हुनुपर्‍यो । त्यसैले निर्णायक भाग्य होइन मिहिनेत हो । भाग्य नै सबचोक हुने भए बाटो काट्दा जेवाकामा किन दायाँ-बायाँ हेर्न पर्‍यो र भने स्टेफन हकिंसको भनाइ नै छ नि । अर्को कुरा भाग्यमा विश्वास गर्नाले मान्छेलाई अल्डी बनाउँछ भने मिहिनेतमा विश्वास गर्नाले मान्छेलाई मिहिनेती बनाउँछ ।

धारणा स्पष्ट गरेर पढ्ने : पढाइबारे धोकेर भन्दा पनि बुझेर पढ्नुपर्छ । धारणा स्पष्ट गरी पढ्नु र कष्ट गर्नुमा गुणात्मक रूपमा धेरै फरक हुन्छ । किताब पढ्नु र सामाजिक सञ्जाल वा इन्टरनेट हेर्नुमा यही फरक छ । २ गुणा २+२.४ हुन्छ भन्ने जान्ने तर कसरी हुन्छ भनेर नजान्नेलाई १+३ कति हुन्छ, १+१+१+१ कति हुन्छ थाहा हुन्न । धोकेर पढ्नेले वास्तविक जीवनको समस्या हल गर्न सक्दैन । त्यसैले बुझेर पढ्नुपर्छ ।

परिश्रम, परिश्रम, परिश्रम : विश्वास धेरै विज्ञान जति ज्ञान प्राप्त गरे त सबैको आधार विद्यार्थीकालको अध्ययन नै भनेका छन् । त्यसैले विद्यार्थीकालको मिहिनेत अति नै महत्वपूर्ण हुन्छ । र, मिहिनेतको विकल्प पनि छैन । क, ख, ग सिसकी कविता पढ्नु, लेख्न सकिँदैन । र त, नवआगतक विद्यार्थीलाई विश्वासका साथ अर्बपति भएका छन् भने जस्तो एकतर्फी धुवाँदार प्रचारले कलेज छोडेकोलाई प्रश्रय मिलेको छ । तर ती

मौसम पूर्वानुमान : आज वर्षाको सम्भावना

पाल्पा, पुस २१/मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले हाल नेपालमा पश्चिमी न्यूनचापीय प्रणालीको आंशिक प्रभावले देशका अधिकांश स्थानमा बदली रहेको जनाएको छ । महाशाखाले तीन दिनको मौसम पूर्वानुमान गर्दै पश्चिमी न्यूनचापीय प्रणालीको प्रभाव अधिकसम्म स्थानमा रहेक जनाएको हो ।

महाशाखाका अनुसार आइतबार दिउँसो आंशिकदेखि साधारणतया बदली रही सोमवार देशका पहाडी क्षेत्रमा हल्का वर्षा र हिमाली क्षेत्रमा हिमपातको

सम्भावना रहेको जनाएको छ । अहिले कर्णाली, लुम्बिनी, गण्डकी, बागमती र मधेश प्रदेशको पूर्वी भू-भागमा साधारणतया बदली रहनुका साथै कोशी र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा आंशिक बदली रहेको छ । आइतबार दिउँसो देशको पहाडी तथा हिमाली भू-भागमा आंशिकदेखि साधारणतया मौसम बदलीदेखि सामान्यतया वर्षा भएको थियो । आइतबार राति कोशी र गण्डकी प्रदेशका उच्च पहाडी तथा हिमाली भूभागका केही स्थानमा हल्का हिमपात भयो । तुलनात्मक रूपमा आइतबारभन्दा

सोमवार बढी बदली रहने र वर्षाको पनि सम्भावना रहेको महाशाखाले जनाएको छ । बागमती, गण्डकी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका पहाडी भू-भागमा हल्का वर्षाको सम्भावना रहेको छ । सुदूरपश्चिमका पहाडी र उच्च हिमाली क्षेत्र र बाँकी प्रदेशका उच्च पहाडी तथा हिमाली भू-भागका एक-दुई स्थानमा हल्का हिमपातको सम्भावना छ । पश्चिमी न्यूनचापीय प्रणालीको बढी प्रभाव सोमवार र मंगलबार रहने भएकाले बदली र वर्षाको सम्भावना रहेको जनाइएको छ ।

प्रभु बैंकद्वारा पपलाई 'सु-काम टूली वूफर' सहयोग

पाल्पा, पौष २१/प्रभु बैंक लिमिटेड पाल्पा शाखाले तानसेनको एक विद्यालयलाई 'सु-काम टूली वूफर' सहयोग गरेको छ । बैंकले सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रम अन्तर्गत तानसेनस्थित पद्म पब्लिक नमूना माध्यमिक विद्यालयलाई एक थान साउण्ड सिस्टम 'सु-काम टूली वूफर' निःशुल्क सहयोग गरेको हो ।

बैंकले विद्यालयमा हुने औपचारिक कार्यक्रमहरूलाई सहयोग पुऱ्याउ भनि विद्यालयमै पुगेर 'सु-काम टूली वूफर' वितरण गरेको जनाएको छ । बैंकका शाखा अपरेसन इन्चार्ज दर्शन शर्मा सहायक इन्चार्ज सुरेश न्यौपानेले विद्यालयका प्रधानाध्यापक सन्ततिर

बराललाई उक्त साउण्ड सिस्टम हस्तान्तरण गरिँदा हुन् । 'सु-काम टूली वूफर' ग्रहण गर्दै विद्यालयका प्रधानाध्यापक बरालले बैंकले विद्यालयप्रति देखाएको सहयोग र सद्भाव प्रशंसित गर्दै कर्ने बैंकलाई धन्यवाद दिए ।

ग्रामीण आर्थिक विकास संघ (रेडा), पाल्पा

सिलबन्दी दरभाउ पत्र आह्वानको सूचना

सूचना प्रकाशित भएको मिति : २०८१/०९/२२
सिलबन्दी दरभाउ पत्र आह्वानको सूचना नं. SQ/01/REDA/2081/082
 हेक्टर इन्टरनेशनल नेपालको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग र ग्रामीण आर्थिक विकास संघ (रेडा), पाल्पाको सहजीकरणमा सञ्चालित आई ए.एल.भि.सी परियोजना अन्तर्गत तरकारी मुख्य श्रृंखला कार्यक्रमको लागि यस ग्रामीण आर्थिक विकास संघ (रेडा) ले कृषक व्यवसाय पाठशालामा पर्यटनी केन्द्र स्थापनाका लागि आवश्यक कृषि सामग्रीहरू खरिद गर्नुपर्ने भएकोले योग्य फर्म वा संस्थाले यो सिलबन्दी दरभाउ पत्र आह्वानको सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

बोलपत्रको विवरण :

वस्तु / सामग्रीको नाम	जमानत रकम (रु)	सिलबन्दी दरभाउ पत्र फारम बन्दुर	सिलबन्दी दरभाउ पत्र मान्य हुने अवधि	सिलबन्दी दरभाउ पत्र खरिद गर्ने अन्तिम मिति र समय	दर्ता गर्ने अन्तिम मिति र समय	सिलबन्दी दरभाउ पत्र खोल्ने मिति र समय
योग्य सामग्रीहरूको प्राप्ति	४४,०००/-	१,०००/-	सिलबन्दी दरभाउ पत्रको मान्य अवधि ४२ दिन हुने छ ।	२०८१/०९/२८ गते सायं ५:०० बजे सम्म बिध	२०८१/०९/२१ गते १२ बजे सम्म	२०८१/०९/२९ गते बिहान १० बजे

- योग्य दरभाउ पत्रदाताले मिति २०८१/०९/२२सम्म सूचना प्रकाशन भएको मितिले ७ दिन अर्थात् २०८१/०९/२८ गतेको दिन कार्यालय समय बिहान ११:०० बजे (फिर्ता नहुने) वस्तु रिती फर्म दर्ता प्रमाणपत्र सहित लिखित निवेदन ग्रामीण आर्थिक विकास संघ (रेडा), पाल्पाको कार्यालय तानसेन -४ विशालबजारमा पेश गरी सिलबन्दी दरभाउ पत्र सम्बन्धी कागजात खरिद गर्न सकिनेछ ।
- सिलबन्दी दरभाउ पत्रको सूचना प्रकाशन भएको मितिबाट ८ औं दिन अर्थात् २०८१/०९/२९ गते दिनको १२:०० बजे भित्र ग्रामीण आर्थिक विकास संघ (रेडा), पाल्पाका पेश गर्नुपर्नेछ । उल्लेखित समयभन्दा ढिलो गरी प्राप्त भएका दरभाउपत्र अस्वीकृत गरिनेछ ।
- प्राप्त भएका सिलबन्दी दरभाउ पत्रहरू २०८१/०९/२९ गते दिनको २:०० बजे उपस्थित हुन चाहने आपूर्तिकर्ताका प्रतिनिधिहरूको रोहबरमा ग्रामीण आर्थिक विकास संघ (रेडा), पाल्पाको कार्यालय तानसेन-४ विशालबजारमा खोल्नैपर्नेछ ।
- दरभाउ पत्र मान्य अवधि दरभाउपत्र खोलिएको दिनदेखि गणना हुने गरी करिबमा ४५ दिन हुनुपर्नेछ ।
- दरभाउ पत्रको साथ माथिको तालिका उल्लेख भए अनुसारको जमानत अतिवारी रूपमा पेश गर्नुपर्नेछ र बोलपत्र जमानत मान्य अवधि दरभाउ पत्र खोलेको मितिले करिबमा ७५ दिनको हुनुपर्नेछ । दरभाउ पत्रदाताले जमानत बापत नगर्दै राख्न चाहिँदा बोलपत्रको साथ करिबमा ४४,०००/- को ग्वालेन आइ.एम.ई. बैंक लिमिटेड, तानसेन शाखामा रहेको खाता नं.१२९०१०००६७६७ मा रकम जम्मा गरेको सकल भौचर सिलबन्दी दरभाउ पत्र साथ पेश गर्नुपर्नेछ ।
- सिलबन्दी दरभाउ पत्र खरिद गर्ने, पेश गर्ने अन्तिम दिन वा खोल्ने दिन सार्वजनिक विदा गर्ने गणमा त्यस पछिको लगत्तै कार्यालय खुलेको दिनलाई अन्तिम दिन मानिनेछ । यस्तो अवस्थामा दरभाउ पत्र तथा दरभाउ पत्र जमानतको मान्य अवधि साविककै मितिदेखि गणना गरिनेछ ।
- यस संस्थाले कुनै पनि सिलबन्दी दरभाउ पत्रदाताको बोलपत्र स्वीकार गर्न वा अस्वीकार गर्न, र बोलपत्र प्रक्रिया रद्द गर्न सक्नेछ ।
- बोलपत्र सम्बन्धी अन्य जानकारीका लागि ग्रामीण आर्थिक विकास संघ (रेडा), पाल्पा (फोन नं. ९८५७०६०४७४, ९८४४७८९७४) मा सम्पर्क गर्न सकिनेछ ।

खेलकूद समाचार

अस्ट्रेलिया ट्रेस्ट च्याम्पियनसीपको फाइनलमा

कठमाडौं, पौष २१/अस्ट्रेलियन क्रिकेट टोली विश्व ट्रेस्ट च्याम्पियनसीपको फाइनलमा प्रवेश गरेको छ । भारतसँगको पाँचौं टेस्टमा ६ विकेटको जित निकाल्दै श्रृंखला ३-१ ले जितेको अस्ट्रेलिया ट्रेस्ट च्याम्पियनसीपको फाइनलमा लगातार दोस्रो पटक पुगेको हो ।

भारतले चौथो इनिङमा दिएको १६२ रनको लक्ष्य अस्ट्रेलियाले तेस्रो दिनको दोस्रो सेसनमा ४ विकेटको क्षतिमा पूरा गर्दै श्रृंखला ३-१ ले कब्जा गर्‍यो । अस्ट्रेलियाको जितमा ट्राभिस हेडले अतिजित ३४ तथा वेउ नेबस्टरले अतिजित ३९ रन बनाए । उसमान ख्वाजाले ४१ रन बनाए । भारतका प्रसिध कृणाले तीन तथा मोहमद सिराजले एक विकेट लिए । त्यसअघि आगो दोस्रो इनिङ सुरु गर्नुपर्ने ४ रनको अडान भएको भारतले थप १५७ रन जोड्दा अलआउट भयो । भारतका रिषभ पन्तले सर्वाधिक ६१ रन बनाए भने यशस्वी जैसवालले २२ रन बनाए । अस्ट्रेलियाका स्केट बोल्यान्डले ६ विकेट लिए । पहिलो इनिङमा ४ विकेट लिएका उनले टेस्ट करियरको पहिलो १०-विकेट फिगर पनि हासिल गरे । भारतले अन्तिम टेस्टमा टस जितेर पहिले ब्याटिङ गर्दै पहिलो दिनमै १८५ रनमा अलआउट भएको थियो । जवाफमा अस्ट्रेलिया १-१ रनमा अलआउट हुँदा भारत ४ रनको अडानमा रहेको थियो । अस्ट्रेलियाले १६२ रनको लक्ष्य पाएको थियो । पहिलो टेस्टमा भारत विजयी हुँदा दोस्रो र चौथो टेस्ट अस्ट्रेलियाले जितेको थियो भने तेस्रो टेस्ट ड्र भएको थियो । टेस्ट च्याम्पियनसीपको फाइनलमा दक्षिण अफ्रिका यसअघि नै दुईगोट भइसकेको छ । दक्षिण अफ्रिकाले पहिलो पटक टेस्ट च्याम्पियनसीपको फाइनल खेल्ने छ । वर्ल्ड टेस्ट च्याम्पियनसीप २०२३-२५ को फाइनल इंग्ल्याण्डको लड्समा आगामी जुन महिनामा हुँदै छ । सन् २०१९ देखि सुरु भएको टेस्ट च्याम्पियनसीपमा हालसम्मका दुई संस्करणमध्ये न्यूनल्याण्ड र अस्ट्रेलियाले एक-एक पटक जितेका छन् ।

अर्थ / कर्पोरेट समाचार

ज्ञानेन्द्र अटो वर्क्सद्वारा विद्यार्थीलाई न्यानो कपडा

पाल्पा, पौष २१/यामाहा मोटरसाइकल तथा स्कुटरहरूका लागि पाल्पाको आधिकारीक विक्रेता ज्ञानेन्द्र अटो वर्क्सले विद्यार्थीहरूलाई न्यानो कपडा वितरण गरेको छ ।

वर्क्सले सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रम अन्तर्गत तानसेन नगरपालिका-१-२ बौघापोखरापोखरास्थित सार्वजनिक प्राथमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई न्यानो कपडा वितरण गरेको हो ।

वर्क्सका डाइरेक्टर ज्ञानेन्द्रकाजी शाक्यले विगतदेखि नै आफुहरूले विपन्न, दुर्घटिविहीन जस्ता असक्त विद्यार्थीहरूका लागि सहयोग गर्दै आएको र आगामी दिनमा समेत निरन्तरता दिई जाने बताए । विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष रामचन्द्र नेपालले विद्यार्थीहरूप्रति वर्क्सले देखाएको सहयोग र सद्भाव प्रशंसित गर्दै कर्ने भन्ने धन्यवाद दिए । अध्यक्ष नेपालको अध्यक्षता, प्रबन्धक रामकुमार थापाको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

नेप्से पाँच दशमलव ३२ अंकले बढ्यो

पाल्पा, पौष २१/नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचक सामान्य अंकले बढेको छ । साता कारोबारको पहिलो दिन आइतबार नेप्से पाँच दशमलव ३२ अङ्कले बढेको हो । नेप्से बढेसँगै दुई हजार पाँच सय ९१ दशमलव ५६ को विन्डुमा कायम भएको छ ।

तीन सय २७ कम्पनीका ९३ लाख ८६ हजार सात सय २१ किता शेयर ६१ हजार एक सय ६७ पटक खरिदबिक्री हुँदा चार अर्ब ८६ करोड दुई लाख एक हजार नौ सय ७४ बराबरको कारोबार भएको नेप्सेले जनाएको छ ।

कारोबारमा बैकिङ शून्य दशमलव ५५, सिंत्त एक दशमलव ०४, उत्पादन तथा प्रशोधन शून्य दशमलव ६०, लघुवित्त शून्य दशमलव १४ र म्युचुअल फण्ड शून्य दशमलव ७४ प्रतिशतले घटेको छ । अरु सबै समूहको उपसूचक बढेको छ । विकास बैंक शून्य दशमलव ०२, होटल तथा पर्यटन शून्य दशमलव ६०, जलविद्युत् एक दशमलव ६७ र

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shitalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

शितलपाटी

www.shitalpati.com

डिजिटल पत्रिका